

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/49/2015
Identifikačné číslo spisu: 6014200869
Dátum vydania rozhodnutia: 14.12.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:6014200869.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Judity Kokolevskej v právnej veci navrhovateľa: JUDr. R. V., bytom W.. C., N., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o výšku starobného dôchodku, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 03. decembra 2014, č. k. 20Sd/172/2014-25, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 03. decembra 2014, č. k. 20Sd/172/2014-25 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd 03. decembra 2014, č. k. 20Sd/172/2014-25, potvrdil rozhodnutie číslo XXX XXX XXXX X zo 07. apríla 2014 v znení rozhodnutia číslo XXX XXX XXXX X zo 07. júla 2014, ktorými odporkyňa podľa § 65, § 274, § 293z, § 82 a § 112 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) od 08. júla 2010 priznala navrhovateľovi starobný dôchodok v sume 45,50 € mesačne, zvýšený od 01. januára 2011 na sumu 46,40 € mesačne, od 01. januára 2012 na sumu 48,00 € mesačne, od 01. januára 2013 na sumu 59,20 € mesačne a od 01. januára 2014 na sumu 68,00 € mesačne.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že navrhovateľovi bol od 01. apríla 2004 priznaný výsluhový dôchodok. Navrhovateľovi, ktorý dôchodkový vek 55 rokov dosiahol dňa XX. jE. XXXX, bol napadnutým rozhodnutím odporkyne zo 07. apríla 2014 od 08. júla 2010 priznaný (tri roky spätne od podania žiadosti) starobný dôchodok zo všeobecného systému sociálneho zabezpečenia, pričom do doby poistenia (zamestnania) pre nárok a výšku starobného dôchodku mu bola zahrnutá aj doba služobného pomeru. Suma starobného dôchodku bola vypočítaná podľa zákona č. 461/2003 Z. z. a Dohovoru č.

128 o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach (ďalej len „Dohovor č. 128“). Krajský súd dospel k záveru, že odporkyňa v danej veci správne aplikovala Dohovor č. 128 a krátila sumu starobného dôchodku navrhovateľa (661,5978 €) za dobu služby zhodnotenej na sumu výsluhového príspevku v súlade s čl. 33 Dohovoru č. 128 o sumu 617 €, ktorá je nižšia ako suma starobného dôchodku.

Rozsudok krajského súdu napadol navrhovateľ včas podaným odvolaním. Poukázal na to, že krajský súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že navrhovateľovi bol od 01. apríla 2004 priznaný výsluhový dôchodok v sume 18 393 Sk mesačne a odporkyňa krátila jeho starobný dôchodok o sumu 617,00 €. Krajský súd podľa názoru navrhovateľa opomenul chybu odporkyne pri prepočte z korún na euro, lebo suma výsluhového dôchodku 18 393 Sk prepočtom 30,126 k 1 € je 610,50 € a nie 617,00 €. Podľa jeho názoru mala odporkyňa krátiť jeho starobný dôchodok o sumu 610,50 €, a jeho starobný dôchodok by bol vyšší o 6,50 €.

Podľa obsahu odvolania sa navrhovateľ domáhal, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu nepovažovala dôvody odvolania za opodstatnené. Výška výsluhového dôchodku k 01. aprílu 2004 pri výpočte starobného dôchodku k 28. januáru 2006 nie je pre krátenie starobného dôchodku relevantná. Výpočet starobného dôchodku navrhovateľa odporkyňa vykonala v súlade s právnymi predpismi o sociálnom poistení (zabezpečení), v súlade so zovšeobecneným právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a čl. 33 Dohovoru č. 128. Trvala na vecnej správnosti svojho rozhodnutia a navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil.

Dňom 01. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“). V zmysle § 492 ods. 1 S.s.p. konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, začaté pred dňom účinnosti tohto zákona (pred 01. júlom 2016), sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O. s. p. preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nie je možné vyhovieť.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o priznaní starobného dôchodku navrhovateľovi.

Z obsahu spisov, vrátane administratívneho spisu odporkyne je nesporné, že navrhovateľ splnil podmienku nároku na starobný dôchodok zo všeobecného systému dôchodkového poistenia dňa XX. R. XXXX, teda dovŕšením dôchodkového veku 55 rokov, a to vzhľadom na získanú dobu poistenia v 1. kategórii funkcií. Žiadosťou z 08. júla 2013 požiadal o priznanie starobného dôchodku od 08. júla 2010. Od 01. apríla 2004 je poberateľom výsluhového dôchodku, priznaného mu podľa § 38 zákona č. 328/2002 Z. z. k tomuto dňu v sume 18 393 Sk.

Rozhodnutím zo 07. apríla 2014 odporkyňa priznala navrhovateľovi starobný dôchodok od 08. júla 2010 v sume 45,50 € mesačne, zvýšený od 01. januára 2011 na sumu 46,40 € mesačne, od 01. januára 2012 na sumu 48,00 € mesačne, od 01. januára 2013 na sumu 59,20 € mesačne a od 01. januára 2014 na sumu 68,00 € mesačne. Pre výšku starobného dôchodku odporkyňa navrhovateľovi zhodnotila 36 rokov a 92 dní obdobia dôchodkového poistenia, vrátane doby služby v Policajnom zbore, a sumu starobného dôchodku navrhovateľa krátila za 34 rokov služby zhodnotenej na sumu výsluhového príspevku v súlade s čl. 33 Dohovoru č. 128.

Zákon č. 328/2002 Z. z. je predpisom, upravujúcim osobitný systém sociálneho zabezpečenia určeného okruhu osôb. Výsluhový dôchodok podľa tohto zákona je dávkou, ktorá sa poskytuje doživotne, nielen

do dovŕšenia dôchodkového veku, určeného podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení.

Úmyslom zákonodarcu bolo zákonom č. 328/2002 Z. z. poskytnúť policajtom výsluhový dôchodok, resp. naďalej poskytovať dovtedy priznané výsluhové príspevky ako dávky, ktoré majú povahu starobného dôchodku z osobitného systému sociálneho zabezpečenia až od dovŕšenia dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom zabezpečení (poistení). Z čl. 19 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach (č. 128), ktorý bol Československou socialistickou republikou ratifikovaný 11. januára 1990 a vyhlásený pod č. 416/1991 Zbierky zákonov (ďalej len „Dohovor č. 128“) priamo vyplýva nárok na zachovanie starobného dôchodku po celú dobu sociálnej udalosti, teda počas celého života po prežití ustanoveného veku. Dohovor č. 128 má charakter medzinárodnej zmluvy, ktorá priamo zakladá právo fyzických osôb na zachovanie nároku na starobný dôchodok, a teda na jeho vykonanie nebolo potrebné prijať osobitný zákon. Príslušné ustanovenia Dohovoru č. 128 majú prednosť pred zákonom č. 461/2003 Z. z. a sú priamo záväzné aj pre odporkyňa.

Podľa čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 ak má alebo ak by mala inak chránená osoba nárok na dávku ustanovenú v tomto Dohovore a ak dostáva inú peňažnú dávku sociálneho zabezpečenia za tú istú sociálnu udalosť, s výnimkou rodinných prídavkov, môžu sa dávky podľa tohto Dohovoru krátiť alebo zastaviť za určených podmienok a v určenom rozsahu za podmienky, že časť dávok, ktorá sa kráti alebo je zastavená, nepresahuje druhú dávku.

Z čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 podľa názoru odvolacieho súdu vyplýva, že v prípade súbehu nárokov na dávky v starobe tak zo všeobecného ako aj osobitného systému sociálneho zabezpečenia je možné starobný dôchodok zo všeobecného systému krátiť, najviac však o sumu dávky z osobitného systému (výsluhový dôchodok), patriacu ku dňu priznania starobného dôchodku. Pre toto krátenie nie je rozhodujúca výška výsluhového dôchodku ku dňu priznania tejto dávky, teda k 01. aprílu 2004.

Po dovŕšení dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom zabezpečení má výsluhový dôchodok charakter starobného dôchodku.

U navrhovateľa došlo k poisteniu v dvoch samostatných systémoch dôchodkového poistenia. Pre výšku tzv. teoretického starobného dôchodku zo všeobecného systému sociálneho zabezpečenia mu boli hodnotené aj doby zamestnania, ktoré boli súčasne hodnotené pre nárok a výšku výsluhového príspevku v osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia.

Zámerom zákonodarcu bolo zákonom č. 328/2002 Z. z. zabezpečiť, aby pomerná výška výsluhového dôchodku bola vyššia ako keby policajtom bola doba profesionálnej služby hodnotená len vo všeobecnom systéme sociálneho zabezpečenia. Z toho teda vyplýva záver, že úmyslom zákonodarcu bolo, aby súčet výsluhového dôchodku a starobného dôchodku zo všeobecného systému sociálneho poistenia bol vyšší, resp. aspoň rovnaký ako suma starobného dôchodku poistenca, ktorý mal všetky doby zamestnania hodnotené len vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia (zabezpečenia).

Keďže navrhovateľovi bol od 01. apríla 2004 za 34 rokov doby služby priznaný výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z. z., aj podľa názoru odvolacieho súdu odporkyňa správne pri rozhodovaní o nároku najprv vypočítala teoretickú výšku dôchodku, ktorá by mu patrila vtedy, ak by všetky doby poistenia získal vo všeobecnom systéme a následne postupovala v súlade s článkom 33 Dohovoru č. 128. Výpočet teoretickej sumy starobného dôchodku navrhovateľ nenamietal.

Dohovor č. 128 neurčuje spôsob výpočtu dávok z osobitného alebo všeobecného systému poistenia, ten je určený právnymi predpismi jednotlivých štátov. Spôsob výpočtu dávky zo všeobecného systému poistenia pri súbehu s dávkou z osobitného systému poistenia zákonodarcu doteraz v zákone č. 461/2003 Z. z. neupravil. Z toho dôvodu spôsob určenia sumy starobného dôchodku zo všeobecného systému poistenia pri súbehu s dávkou z osobitného systému poistenia vychádza z judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, podľa ktorej je odporkyňa povinná vypočítať teoretickú sumu

starobného dôchodku žiadateľa o túto dávku, to znamená so zhodnotením tak doby tzv. civilného zamestnania, ako aj doby služby a samotnú výšku starobného dôchodku určí jej krátením o koeficient, ktorý sa rovná pomeru doby poistenia získanej z osobitného systému poistenia (delenec) a súčtu doby poistenia zo všeobecného systému poistenia aj doby v osobitnom systéme (deliteľ).

V danom prípade navrhovateľovi bola na účely výsluhového dôchodku zhodnotená doba v rozsahu 34 rokov a pre určenie (teoretickej) sumy starobného dôchodku 661,59782 € mu bola zhodnotená celková doba postenia v rozsahu 36,4247 rokov (spolu s dobou služby). Podiel týchto období (obdobia hodnoteného pre výsluhový dôchodok a celkovej doby poistenia) je 0,93343253. Súčin (teoretickej) sumy dôchodku 661,59782 € a koeficientu 0,93343253, t. j. 617,55692696 zodpovedá obdobiu doby služby zhodnotenej navrhovateľovi na určenie sumy jeho výsluhového dôchodku a suma 44,10 € zodpovedá obdobiu poistenia navrhovateľa vo všeobecnom systéme poistenia.

Z uvedeného vyplýva, že suma starobného dôchodku zo všeobecného systému poistenia pri súbehu s dávkou z osobitného systému poistenia sa neurčuje odrátaním sumy priznaného výsluhového dôchodku ako sa mylne domnieva navrhovateľ. Výpočet sumy výsluhového dôchodku podľa zákona č. 328/2002 Z. z. je odlišný od určenia sumy starobného dôchodku podľa zákona č. 461/2003 Z. z. a odporkyňa pri určení sumy starobného dôchodku (aj teoretickej) môže postupovať len podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení, t. j. podľa zákona č. 461/2003 Z. z. Naviac suma výsluhového dôchodku priznaného navrhovateľovi od 01. apríla 2004 nezodpovedá sume jeho výsluhového dôchodku poberaného ku dňu priznania starobného dôchodku odporkyňou, t. j. ku dňu 08. júla 2010. Výsluhový dôchodok navrhovateľa bol totiž pravidelne valorizovaný. Odvolací súd preto nepovažoval za dôvodnú námietku, že odporkyňa mohla určiť sumu starobného dôchodku krátením teoretickej sumy len o 610,50 €.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu podľa § 219 O.s.p. potvrdil ako vecne správny.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1 O. s. p. a účastníkom ich náhradu nepriznal, nakoľko navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný, a odporkyňa žiadne trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.